

Reprezentacje sektora pozarządowego w województwie warmińsko-mazurskim

Organizacje pozarządowe stopniowo dojrzewają do tworzenia swoich reprezentacji. Jako że sektor pozarządowy jest różnorodny, to i jego reprezentacje przyjmują różne formy: federacji branżowych lub terytorialnych, porozumień czy sieci. I choć nie mamy wielkich tradycji w tym zakresie, to jednak potrzeba posiadania swoich rzeczników wobec władz samorządowych i innych partnerów społecznych, powoduje – prawda, że nie bez różnych perturbacji – porozumiewanie się organizacji.

Z drugiej strony zauważalna staje się artykułowana przez samorząd potrzeba istnienia (wykreowania?) zorganizowanego partnera po stronie sektora. To między innymi dobroczynny wpływ zasad stosowanych przez Unię Europejską.

Poniżej opisany został proces tworzenia reprezentacji powiatowych, a także Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Proces ten trwa już od dobrych kilku lat i jeszcze się nie zakończył.

Zaczęło się od Elbląga

Pierwsza terytorialna reprezentacja sektora pozarządowego powstała w Elblągu w roku 1998. Bezpośrednim powodem była likwidacja województwa elbląskiego – to wtedy organizacje z Elbląga uznały, że należy wybrać swoją reprezentację, aby była rzecznikiem interesów elbląskiego sektora pozarządowego wobec władz wojewódzkich, które przesunęły się o 100 km, do Olsztyna. Przygotowany został Regulamin Rady Elbląskich Organizacji Pozarządowych, dokument został przyjęty podczas konferencji plenarnej organizacji i na jego podstawie wyłoniono w wyborach tajnych jedenastoosobową reprezentację niemal trzystu elbląskich organizacji pozarządowych.

Regulamin Rady określał szereg zadań, jakie spoczywają na reprezentacji: przede wszystkim współpracę z administracją publiczną, opiniowanie projektów ustaw, uchwał i decyzji administracyjnych dotyczących sektora pozarządowego, wypracowywanie stanowisk, integracja sektora, promowanie Karty Zasad Działania Organizacji Pozarządowych i in.

Rada dokonała wyboru swojego koordynatora i sekretarza. Określiła zasady pracy. Co roku na kolejnych konferencjach plenarnych przedstawia efekty rocznej pracy, co roku też otrzymuje od konferencji kolejne zadania do realizacji. Rada spotyka się co miesiąc. Obsługiwana jest przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.

I ruszył proces...

Posiłkując się modelem elbląskim, w województwie powstawały kolejne reprezentacje powiatowe: w Ostródzie, Braniewie, Szczytnie itd. Obecnie jest ich siedemnaście.

Metoda tworzenia reprezentacji wyglądała podobnie:

- Zorganizowanie konferencji plenarnej dla organizacji pozarządowych z powiatu (często we współpracy ze starostwem). Organizatorem była zwykle jedna z wiodących organizacji z powiatu (często organizacja członkowska Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego HEROLD). Przy organizacji konferencji stosowanych było kilka zasad. Na konferencję należało zaprosić wszystkie organizacje pozarządowe – jako że nie ma pełnych baz adresowych (podstawową bazą adresową dysponuje starostwo), należało zadbać o inne formy przekazu zaproszenia. Oprócz wysyłki pocztą, zamieszczano informacje w prasie lokalnej, telewizji kablowej, wysyłano zaproszenia do gmin z prośbą o powiadomienie organizacji w gminie itd. Także w zaproszeniu proszono adresatów, aby zapraszali w imieniu organizatorów wszystkie organizacje.

- Zaproszenie określało cel konferencji: dyskusję (zazwyczaj w formie warsztatów) na temat zasadności powołania reprezentacji i powołanie grupy roboczej do opracowania projektu regulaminu reprezentacji. Ponadto w zaproszeniu pojawiał się punkt dotyczący np. nowych programów grantowych, co zwykle zwiększa frekwencję.
- Podczas konferencji odbywała się dyskusja na temat potrzeby powołania reprezentacji, jej formy i zadań. Wnioski z burzliwej zazwyczaj dyskusji były spisywane, a na koniec padało sakramentalne pytanie: czy tworzymy reprezentację? Jeżeli odpowiedź zebranych była pozytywna (a do tej pory tak się działo), tworzone grupę roboczą do której przystępowali najbardziej aktywni liderzy organizacji. Grupa ta przejmowała dalsze działania. (Czasami pojawiały się zapędy do natychmiastowego tworzenia reprezentacji, ale do tego organizatorzy oczywiście nie dopuszczali).
- Praca grupy roboczej polegała na zorganizowaniu kilku spotkań, podczas których – posiłkując się wnioskami wypracowanymi przez konferencję – opracowany został projekt regulaminu reprezentacji. Po zakończeniu dwu lub trzymiesięcznej pracy, Grupa organizowała konferencję wyborczą, na którą zapraszała wszystkie organizacje z powiatu. Do zaproszenia dołączano projekt Regulaminu oraz zasady przeprowadzenia wyborów.
- Konferencja wyborcza bywa dość delikatnym momentem, ponieważ po raz pierwszy organizacje wyłaniają w sposób demokratyczny swoją reprezentację. Pojawiają się emocje, ambicje i – jeżeli wcześniej nie ustalono jasnych zasad - pretensje. Dlatego niezwykle ważne było, aby zapewnić jak największą przejrzystość działań i zaprosić na konferencję wszystkie organizacje. Część organizacji nie przyszła, ale nie mogła zarzucić organizatorom, że nie wiedziały czemu poświęcona będzie konferencja - to, że nie uczestniczyli w wyborze reprezentacji, stało się ich świadomym wyborem. Na konferencję przygotowano „mandaty wyborcze” dla każdej organizacji, na zasadzie: jedna organizacja–jeden mandat. Na początku przedyskutowano (czasami nawet odczytano) projekt Regulaminu, nanesiono ewentualne poprawki (choć ze względów proceduralnych ryzykowne jest dokonywanie istotnych zmian, w razie potrzeby zadanie to przenoszono na wyłonioną reprezentację, aby ta przygotowała kompleksowe zmiany na kolejną konferencję). Z reguły takich poprawek było niewiele – zebrani szanują pracę grupy roboczej, czasami poprawki dotyczyły tylko liczebności reprezentacji. Gdy zebrani zatwierdzili Regulamin, powoływana była komisja skrutacyjna, która dokonywała wyboru członków reprezentacji. (Niemal we wszystkich istniejących reprezentacjach w województwie warmińsko-mazurskim wybory te są tajne, jest to najlepsza zasada przy wyborach personalnych). W wyborach mogli wziąć udział przedstawiciele organizacji dysponujących mandatem wyborczym (praktycznie w konferencji mogło wziąć udział kilku przedstawicieli jednej organizacji, ale tylko jeden z nich dysponuje mandatem wyborczym). Kandydaci na członków reprezentacji musieli dysponować uchwałą swojego zarządu o rekomendowaniu ich kandydatury do wyborów. (O potrzebie dysponowania taką uchwałą poinformowano w zaproszeniu). Najczęściej kandydaci prezentowali się na forum. Po wyborach niezwłocznie odczytywano protokół komisji skrutacyjnej. Były brawa i gratulacje. Konferencja kończyła się przyjęciem wniosków i zadań do pracy reprezentacji.

Wyłonione w ten sposób reprezentacje – zwane z reguły Radami (np. Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Ostródzkiego) – są porozumieniami nie posiadającymi osobowości prawnej (tzn. nie są zarejestrowane sądownie).

Struktura i kompetencje reprezentacji

Najważniejszą władzą uchwałodawczą w powiecie jest zebranie plenarne (Konferencja, Forum) ogółu organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu. Regulamin Rady Powiatu Piskiego: *Konferencja Organizacji Pozarządowych Powiatu Piskiego (zwana dalej Konferencją) jest władzą uchwałodawczą organizacji pozarządowych powiatu piskiego, których delegaci biorą udział w zebraniu plenarnym.*

Jak wspomniano wyżej, nie wszystkie zaproszone organizacje decydują się na uczestniczenie w spotkaniu, jest to ich świadomy wybór. Można oszacować, że w tym procesie samoorganizacji bierze udział od 30 do 70 % organizacji w powiatach.

Kompetencje Konferencji określone w Regulaminie Rady Powiatu Ławskiego:

Konferencja co roku określa priorytetowe zadania do realizacji dla Rady.

Rada raz do roku przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności na dorocznej Konferencji organizacji pozarządowych powiatu ławskiego.

Konferencja dokonuje wyboru członków Rady, co roku określa zadania do realizacji dla Rady, a następnie rozlicza Radę z pracy.

Rady można określić jako organy wykonawcze Konferencji. Liczą od 5 (w jednym przypadku) do 9-11 (najczęściej) osób. W Elblągu jest 13, a w Olsztynie aż 25 (stąd zaistniała potrzeba wyłonienia pięcioosobowego prezydium).

Z członków Rady wybierany jest Przewodniczący (bądź Koordynator), czasami też Wiceprzewodniczący oraz z reguły Sekretarz.

Regulamin Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Szczycieńskiego określa zadania Rady w sposób następujący:

- 1. Reprezentowanie sektora pozarządowego powiatu szczycieńskiego wobec władz miejskich, powiatowych i wojewódzkich oraz innych partnerów społecznych.*
- 2. Współpraca z administracją publiczną oraz innymi partnerami życia społecznego miasta Szczytna, powiatu szczycieńskiego, województwa oraz kraju.*
- 3. Opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących sektora pozarządowego.*
- 4. Współtworzenie i monitorowanie programów współpracy samorządów lokalnych powiatu szczycieńskiego i województwa warmińsko-mazurskiego z organizacjami pozarządowymi.*
- 5. Uczestnictwo wytypowanego członka Rady w pracach reprezentacji sektora pozarządowego w wymiarze ponadpowiatowym.*
- 6. Wypracowywanie stanowisk odnośnie zagadnień dotyczących sektora pozarządowego w gminach, powiecie, województwie i kraju.*
- 7. Podejmowanie działań na rzecz integracji sektora pozarządowego (m.in. organizacja corocznej Konferencji plenarnej organizacji pozarządowych powiatu szczycieńskiego, inicjowanie spotkań branżowych i tematycznych organizacji pozarządowych).*
- 8. Podejmowanie publicznej dyskusji nad zagadnieniami społeczeństwa obywatelskiego.*
- 9. Wspieranie działań konkretnych organizacji pozarządowych oraz grup organizacji poprzez m. in. udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym.*
- 10. Promowanie Karty Etycznej Organizacji Pozarządowych.*

Radę reprezentuje na zewnątrz Przewodniczący lub wskazany przez Radę członek. Zadaniem Przewodniczącego jest organizowanie pracy Rady, natomiast Sekretarza jej dokumentowanie.

Kadencja Rady trwa zwykle jeden rok (czasami 2 lub 3 – np. Działdowo, Elbląg), z możliwością corocznego przedłużenia kadencji przez Konferencję, ale nie dłużej niż do 3 lat.

Mandat członka Rady wygasa z upływem kadencji, w przypadku zrzeczenia się mandatu przez członka Rady lub w przypadku wycofania rekomendacji przez desygnującą organizację (o wytypowaniu swojego członka do kandydowania do Rady decyduje zarząd

organizacji podejmując stosowną uchwałę). W tych dwóch ostatnich przypadkach na opuszczone miejsce wchodzi osoba z kolejną najwyższą liczbą głosów uzyskaną podczas wyborów na Konferencji. Czasami stosuje się wybory uzupełniające.

Działalność Rady jest apolityczna, co niekiedy jest zaznaczone w Regulaminie (Ostróda). W myśl Regulaminu obsługą administracyjną Rady zajmuje się organizacja przewodniczącego lub jednego z członków Rady. Z reguły organizacje te mogą dokonywać wysyłki zaproszeń przez starostwo powiatowe, skorzystać z ksera, czy też z sal konferencyjnych na organizowanie spotkań Rady. Często są samodzielnie finansowo (zwłaszcza, że obsługa Rady nie jest zbyt kosztowna i zamyka się – w zależności od intensywności pracy - w kwocie ok. 500-1000 zł rocznie), co wydaje się najlepszym rozwiązaniem (np. obsługa Rady w powiecie szczycieńskim). Z drugiej strony organizacje oczekują wsparcia działań reprezentacji przez samorządy, traktując to jako spełnianie ich zadań wobec sektora pozarządowego. Samorządy – zwłaszcza te powiatowe - z reguły przychylnie traktują nowego partnera, choć zazwyczaj przyjmują przy tym postawę paternalistyczną, nie partnerską.

Reprezentacje powiatowe i gminne

W niektórych powiatach (ostródzki, olsztyński) sektor pozarządowy tworzy swoje reprezentacje na poziomie gminnym (np. Ostróda, Morąg). Są to z reguły większe gminy miejskie lub wiejsko-miejskie. Jest to spowodowane i dojrzałością tych środowisk, i liczebnością organizacji, ale też konkretną potrzebą wyłonienia reprezentacji sektora na poziomie gminnym, zwłaszcza w kontekście tworzenia rocznych programów współpracy samorządu z organizacjami.

Powiatem, który w sposób najpełniejszy buduje strukturę Rady powiatowej w oparciu o Rady gminne jest powiat olsztyński ziemski, na terenie którego znajduje się kilka większych miast. Radę powiatową tworzą w tym przypadku przedstawiciele gmin wchodzących w skład powiatu (część gmin nie wyłoniło swojej reprezentacji). Nie trzeba dodawać, że jest to długotrwały proces, ale też bardzo pozytywnie wpływający na konsolidację i współpracę organizacji w obrębie gminy.

W powiecie ostródzkim, gdzie najpierw powstała Rada powiatowa, a następnie powstały dwie Rady gminne, dotychczasowy Regulamin Rady został zmieniony w ten sposób, że reprezentanci Rad gminnych „z klucza”, (tj. bez wyborów) wchodzi w skład Rady powiatowej. Jest to bardzo dobry przykład dostosowywania się sektora pozarządowego do nowej sytuacji. Taki model Rady powiatowej powinien z czasem w województwie dominować, choć zapewne część gmin wiejskich jeszcze przez dłuższy czas nie będzie w stanie wykreować swojej reprezentacji, ze względu na szczupłość działających tam organizacji.

Reprezentacje gminne powoływane są w podobny sposób, jak opisane powyżej powiatowe: konferencja plenarna - grupa robocza - konferencja plenarna wyborcza - reprezentacja.

Praktyka pracy

Rada spotyka się co najmniej raz na kwartał, a z reguły raz na miesiąc w stałym terminie. Termin ten bywa wcześniej ustalony, aby zainteresowane organizacje mogły wziąć w spotkaniu udział (spotkania z reguły są otwarte dla organizacji).

Ze spotkań Rady sporządzany jest protokół, który następnie jest przesyłany pocztą elektroniczną do organizacji pozarządowych (Elbląg) lub umieszczany na stronie internetowej (Pisz). Niestety trzeba stwierdzić, że większość protokołów nie dociera do ogółu organizacji. Istnieje możliwość zamieszczania informacji z posiedzeń Rady na serwisie internetowym województwa warmińsko-mazurskiego – www.wim.ngo.pl, ale ta możliwość jest wykorzystywana sporadycznie.

Rada wyraża opinie i przyjmuje stanowiska za zgodą wszystkich obecnych na zebraniu członków w obecności co najmniej połowy swojego składu, jednak w przypadku braku jednomyślności może przegłosować sporną kwestię zwykłą większością głosów. Widać tu dbałość o konsensus, ale też przy różnicy zdań czy interesów, niezbędne jest przegłosowanie decyzji.

Działania reprezentacji powiatowej obrazuje sprawozdanie z pracy Rady Elbląskich Organizacji Pozarządowych za rok 2000:

1. *Odbyło się spotkanie z prezydentem Elbląga w celu przedstawienia wniosków z Konferencji Plenarnej elbląskich organizacji pozarządowych, która odbyła się w grudniu 1999 roku.*
2. *Sformułowano wnioski skierowane do Komisji Polityki Społecznej i Organizacji Pozarządowych Rady Miejskiej w sprawie tematów, jakimi komisja powinna się zająć w roku 2000. Przedstawiono następujące wnioski: udział organizacji pozarządowych w programie rozwiązywania problemów społecznych Elbląga, utworzenie w Elblągu Centrum Organizacji Pozarządowych. Rada zadeklarowała stałą współpracę z komisją.*
3. *Omówiono budżet miasta na rok 2000 z uwzględnieniem pozycji dotyczących finansowania organizacji pozarządowych.*
4. *Wystosowano pisma do elbląskich organizacji pozarządowych w celu uzyskania informacji na temat pozyskanych przez nie środków spoza budżetu miasta Elbląga. Informacje takie dostarczyło 10 organizacji.*
5. *Wystosowano apel do władz miejskich Elbląga o skrócenie procedury przyznawania środków dla organizacji z budżetu miasta Elbląga.*
6. *Omówiono udział organizacji w tworzeniu strategii rozwiązywania problemów społecznych Elbląga.*
7. *Omówiono wyniki I sesji grantowej ze środków budżetu miasta*
8. *Opracowano parametry planowanego Elbląskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i przekazano do prezydenta miasta. Temat Centrum był każdorazowo poruszany podczas posiedzeń Rady.*
9. *Przystąpiono do opracowania „przewodnika”, dotyczącego zasad ubiegania się organizacji pozarządowych o środki finansowe z różnych wydziałów Urzędu Miasta w Elblągu. W tym celu opracowana została ankieta i członkowie Rady zebrali informacje z niektórych wydziałów Urzędu Miejskiego. Ostatecznie na wniosek Rady zadanie to zostało zlecone przez prezydenta miasta do wykonania dla pełnomocnika prezydenta ds. organizacji pozarządowych.*
10. *Podjęto temat promocji tworzenia i publikowania raportów rocznych przez organizacje pozarządowe.*
11. *Opracowano materiał dotyczącego finansowania organizacji pozarządowych z budżetu miasta Elbląga w roku 1999 na podstawie sprawozdania finansowego UM. Zestawienie zostało opublikowane w piśmie „Pozarządowiec”.*
12. *Wystąpiono do Zarządu Miasta z prośbą o wyjaśnienie wysokiego dofinansowania niektórych elbląskich klubów sportowych.*
13. *Zorganizowano – wspólnie z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – V Forum Inicjatyw Pozarządowych Regionu Elbląskiego w czerwcu 2000 roku.*
14. *Wystosowano pisma do organizacji zajmujących komunalne lokale biurowe i użytkowe w celu uzyskania informacji na temat możliwości przeniesienia działalności tych organizacji do Centrum Organizacji Pozarządowych.*
15. *Wypracowano i wniesiono uwagi do „Strategii rozwoju miasta Elbląga”.*
16. *Ustalono termin i opracowano program Konferencji plenarnej organizacji pozarządowych na rok 2000.*
17. *Wyrażono zgodę na wystosowanie członków Rady do kapituły konkursu „Filantrop Roku” organizowanego przez Fundację Elbląg.*

W praktyce praca członków Rady polega na spotkaniach, analizie dokumentów, opiniowaniu prawa lokalnego i regionalnego, pracy w zespołach zadaniowych, organizowaniu spotkań i konferencji. Ważne jest, aby członkowie Rady dysponowali czasem na tę pracę, orientowali się w prawodawstwie dotyczącym organizacji pozarządowych i samorządu, aby myśleli kategoriami dobra wspólnego.

Obecnie bodaj najważniejszym zadaniem reprezentacji sektora pozarządowego jest tworzenie systemu współpracy sektora pozarządowego z samorządem, zwłaszcza przyjaznego prawa lokalnego w postaci czytelnych zasad współpracy oraz rocznych programów współpracy samorządów z organizacjami.

Niebezpieczeństwa i trudności

Mimo iż proces powołania reprezentacji jest dość złożony, to jednak prawdziwe trudności zaczynają się z chwilą ukonstytuowania Rady.

Zauważalna jest wśród liderów organizacji tworzących Radę trudność w oderwaniu się od problemów swojej organizacji i przestawieniu się na myślenie w kategorii dobra wspólnego środowiska organizacji, na rzecz których zobowiązali się pracować. Spojrzenia na sektor „z lotu ptaka” wymaga pewnego czasu i wysiłku.

Innym problemem jest wchodzenie do Rady osób, które chcą ewidentnie załatwić interes swojej organizacji lub swój własny, a poprzez pracę w Radzie liczą na lepszy dostęp do władz samorządowych. Taka postawa szybko bywa rozszyfrowana i powoduje sporo animozji, spowalniając prace Rady.

Niektóre organizacje poprzez wejście do Rady legitymizują swoje nie zawsze przejrzyste działania. Niestety przedstawiciele organizacji wybierających członków Rady jeszcze nie zwracają uwagi na ten aspekt, wybory dość często są przypadkowe, co należy złożyć na karb słabej integracji środowiska organizacji. Pojawił się przypadek wyeliminowania takiej organizacji z Rady (Elbląg), co dobrze wróży na przyszłość. Podstawą do takich działań jest Karta Zasad Działania Organizacji Pozarządowych, która jest przyjmowana przez wszystkie Rady, i na zapisy której można się powoływać w opisanych sytuacjach.

Czasami bywa, że przewodniczący Rady jest osobą tak zajęłą pracą zawodową, iż nie ma czasu na systematyczne prowadzenie prac Rady. Jeżeli to nie spotka się z reakcją członków Rady, działania reprezentacji są minimalne i mogą prowadzić do przeświadczenia wśród organizacji, że Rada jest niepotrzebna.

Widoczne bywa zniechęcenie pracą w Radzie wśród jej członków. Praca Rady ma charakter statyczny, natomiast organizacje z reguły są zadaniowe i lubią szybko widzieć efekty swojej pracy. Taka postawa powoduje absencję, wytracenie dynamiki pracy i ogólne rozczarowanie.

Zauważalna jest postawa klientelistyczna wobec samorządu, planowanie działań Rady przez pryzmat: „a co na to wójt, burmistrz, starosta?”. Widoczne jest to zwłaszcza u przedstawicieli organizacji dotowanych przez samorząd. Nie ułatwia to wypracowania postawy partnerskiej i powoduje ograniczenie zakresu pracy Rady do wyłącznych relacji z samorządem, z pominięciem innych partnerów społecznych.

Niebezpieczeństwem bywa wykorzystanie Rady do działań politycznych (agitacja na rzecz jednej partii, komitetu wyborczego, osoby, legitymizacja władzy) lub do działań opozycyjnych wobec aktualnej władzy samorządowej (organizacje opozycyjne aktywizują się i często mogą liderować Radzie). Dobrym sygnałem jest sytuacja, że członek jednej z Rad zrezygnował z członkostwa w niej ponieważ objął funkcję partyjną.

Innym problemem, dla członków Rady, którzy muszą dotrzeć na spotkanie do stolicy powiatu, jest koszt dojazdu, który muszą pokryć z reguły z własnej kieszeni. Ta sytuacja powoduje, że w reprezentacji powiatowej pracują najczęściej osoby ze stolicy powiatu, pozostałe gminy nie są reprezentowane.

Jak widać problemów jest sporo. Sposobem na ich łagodzenie jest nabywanie doświadczenia przez poszczególne Rady, ale też wymiana doświadczeń pomiędzy Radami.

Reprezentacja wojewódzka

Proces tworzenia reprezentacji sektora pozarządowego województwa warmińskiego trwa od kilku lat. Pierwsza dyskusja na temat zasadności utworzenia reprezentacji pojawiła się podczas Konferencji plenarnej organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2000 (8 grudnia). Jako że uczestnicy konferencji, a było ponad 200 osób, jednoznacznie uznali potrzebę federalizacji sektora, wyłoniona została grupa robocza, której zadaniem było rozpatrzenie tej kwestii. Wynikiem pracy grupy był m.in. wniosek o tworzenie reprezentacji w wymiarze powiatowym oraz rekomendacja do tworzenia reprezentacji wojewódzkiej.

Podczas kolejnej, grudniowej konferencji odbyły się kolejne warsztaty, na których już konkretnie rozważano pro i contra reprezentacji. Oto fragment protokołu z warsztatów:

Na początku spotkania uczestnicy określili „za” i „przeciw” istnienia ciała przedstawicielskiego sektora pozarządowego w województwie.

Za: możliwość realizacji wspólnych działań, obrona i rzecznictwo interesów sektora wobec administracji, sprawniejsza współpraca z samorządami, zwłaszcza samorządem wojewódzkim (wypracowanie kompleksowych zasad współpracy), lepszy przepływ informacji w sektorze, integracja sektora, możliwość dokonania oceny poszczególnych organizacji.

Przeciw: możliwość upolitycznienia, centralizacja działań, tworzenie „czapy”, pojawienie się zjawiska konkurencji wśród organizacji, biurokracja.

Uznano, że należy podjąć działania w kierunku utworzenia reprezentacji sektora.

Powołana została kolejna grupa robocza, której zadaniem było wypracowanie **metody** utworzenia reprezentacji.

Ze sprawozdania: Grupa spotkała się czterokrotnie, prowadziła też wiele rozmów indywidualnych. W wyniku pracy powstał model powołania reprezentacji wojewódzkiej przedstawiany podczas kilku konferencji, FIPów i spotkań, prezentowany w piśmie Pozarządowiec oraz na stronie regionalnej.

Grupa wypracowaną przez siebie metodę powołania Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego przedstawiła na kolejnej Konferencji plenarnej w grudniu roku 2002. Metoda uzyskała akceptację zebranych. W kolejnym roku położono nacisk na tworzenie reprezentacji powiatowych, które wg opracowanego modelu są podstawą do utworzenia reprezentacji wojewódzkiej. Roczne działania pozwoliły na powołanie podczas piątej już Konferencji plenarnej organizacji z województwa (grudzień 2003) grupy roboczej do zakończenia procesu – ostatecznego powołania reprezentacji. W skład Grupy Roboczej weszli przedstawiciele ośmiu reprezentacji powiatowych. Grupa z każdym miesiącem powiększała się o przedstawicieli nowo tworzonych Rad powiatowych. Podczas ostatniego, siódmego spotkania, liczyła już 15 członków. Praca Grupy trwała dziesięć miesięcy, w tym czasie wypracowała statut Rady i doprowadziła do jej ukonstytuowania się w dniu 15. września 2004 roku.

Statut Rady – kluczowy dokument – wypracowywany był krok po kroku podczas wielu kolejnych spotkań. Jego niedoskonała jeszcze wersja rozesłana została do organizacji pozarządowych drogą mailową, pojawiła się na stronach regionalnego serwisu internetowego www.wim.ngo.pl, a także opublikowana została w piśmie Pozarządowiec. Pozwoliło to na zebranie wielu opinii i nadanie dokumentowi obecnego kształtu (statut został zamieszczony w całości w poprzednim numerze Pozarządowca, dostępny jest na stronie www.wim.ngo.pl).

Ostatnim zadaniem grupy było zorganizowanie inauguracyjnego spotkania Rady. Grupa, po stwierdzeniu prawomocności uchwał o przystąpieniu do Rady jej członków, rozwiązała się.

Struktura i zadania Rady

W skład Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego „z klucza” wchodzi: reprezentacje powiatowe organizacji pozarządowych, związki stowarzyszeń (federacje) o zasięgu wojewódzkim, organizacje pozarządowe o zasięgu wojewódzkim, nieformalne porozumienia i sieci o zasięgu wojewódzkim. Te cztery rodzaje podmiotów delegują po jednym przedstawicielu do Rady (Olsztyn i Elbląg po dwóch); obecnie – październik 2004 – w Radzie zasiadają przedstawiciele 23 podmiotów:

1. **Arkadiusz Niewiński** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Szczęcińskiego
2. **Zofia Borowska** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Lidzbarskiego
3. **Krystyna Janik** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Giżyckiego
4. **Ryszard Bogucki** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Ostródzkiego
5. **Krzysztof Nosek** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Piskiego
6. **Monika Falej** – Rada Organizacji Pozarządowych Miasta Olsztyna
7. **Remigiusz Dobkowski** - Rada Organizacji Pozarządowych Miasta Olsztyna
8. **Arkadiusz Jachimowicz** - Rada Elbląskich Organizacji Pozarządowych
9. **Dariusz Ignatowicz** - Rada Elbląskich Organizacji Pozarządowych
10. **Zbigniew Mieruński** - Forum Organizacji Pozarządowych Powiatu Gołdapskiego
11. **Ewa Skrzypkowska** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Mrągowskiego
12. **Zdzisław Fadrowski** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Ełckiego
13. **Radosław Nowosielski** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Bartoszyckiego
14. **Adam Kopiczyński** - Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Nowomiejskiego
15. **Sławomir Pszeny** – Rada Forum Organizacji Pozarządowych Powiatu Działdowskiego
16. **Monika Hausman-Pniewska** – Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego HEROLD
17. **Marek Borowski** - Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSA
18. **Wiesława Zalewska** - Stowarzyszenie Forum Kobiet
19. **Leszek Kirzenkowski** - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
20. **Wojciech Ruciński** - Akcja Katolicka Archidiecezji Warmińskiej
21. **Urszula Ławrynowicz** - Warmińsko-Mazurska Rada Organizacji Młodzieżowych
22. przedstawiciel Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Iławskiego
23. przedstawiciel Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Elbląskiego

Do Prezydium Rady zostali wybrani: **Arkadiusz Jachimowicz** – przewodniczący, **Monika Falej** – wiceprzewodnicząca, **Monika Hausman-Pniewska** – sekretarz, **Krzysztof Nosek** – skarbnik, **Radosław Nowosielski** – członek.

Sekretariat Rady ma siedzibę w Regionalnym Ośrodku Wspierania Organizacji Pozarządowych (ROWOP) (olsztyńskim biurze ESWIP) przy ul. Kopernika 13 w Olsztynie. Najwyższą władzą Rady jest Zebranie Rady. Kompetencje Zebrania to m.in.: uchwalanie głównych kierunków działalności Rady, powoływanie i odwoływanie Prezydium, przyjmowanie i rozpatrywanie sprawozdań Prezydium, rozpatrywanie wniosków Prezydium oraz wniosków poszczególnych członków Rady, decyzje w sprawach zmian

statutu lub rozwiązania się Rady, wnioskowanie do członka Rady o zmianę delegata w sytuacji, gdy delegat nie uczestniczy w spotkaniach lub działa na szkodę Rady.

Zadaniem Rady jest:

1. *Współpraca z administracją samorządową i rządową oraz innymi partnerami życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju, Unii Europejskiej i innych państw.*
2. *Opiniowanie projektów ustaw, uchwał i decyzji administracyjnych dotyczących sektora pozarządowego.*
3. *Udział w tworzeniu programów współpracy z samorządem wojewódzkim.*
4. *Wypracowywanie stanowisk odnośnie zagadnień dotyczących sektora pozarządowego w województwie, kraju i Unii Europejskiej.*
5. *Podejmowanie działań integrujących sektor pozarządowy, m.in. poprzez organizację corocznej Konferencji Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, inicjowanie spotkań branżowych i tematycznych organizacji pozarządowych oraz podejmowanie innych wspólnych działań.*
6. *Dokonywanie wyboru i monitorowanie pracy przedstawicieli sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego do ciał kolegialnych inicjowanych przez administrację samorządową i rządową oraz sektor prywatny (m.in. Regionalne Komitety Sterujące i Monitorujące).*
7. *Promowanie Karty Zasad Działania Organizacji Pozarządowych.*
8. *Organizowanie konkursów, m.in. na najlepszą inicjatywę organizacji pozarządowych woj. warmińsko-mazurskiego.*
9. *Organizowanie i branie udziału w seminariach, sympozjach, konferencjach itp.*
10. *Realizacja innych zadań wskazanych przez reprezentacje powiatowe, federacje i organizacje pozarządowe.*

Rada właśnie kończy pierwszy rok działalności. W tym czasie opracowała i przeprowadza już drugą edycję konkursu „Godni Naśladowania” na najlepszą inicjatywę organizacji pozarządowych województwa oraz (po raz pierwszy) na najbardziej przyjazny dla organizacji samorząd, została – wraz z Urzędem Marszałkowskim i Wojewódzkim oraz regionalną reprezentacją biznesu – sygnatariuszem dokumentu pod nazwą „Porozumienie na rzecz rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego”, współorganizowała Forum Inicjatyw Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przygotowuje się do zorganizowania kolejnej, siódmej już Konferencji organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, podjęła pracę w zespole ds. wypracowania rocznego programu współpracy samorządu wojewódzkiego z organizacjami pozarządowymi, wyłoniła swoich ekspertów do pracy w grupach roboczych i komisjach oceniających w departamentach Urzędu Marszałkowskiego, współtworzyła strategię rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego gdzie zadbała o odpowiednie zapisy dotyczące sektora pozarządowego. Obecnie przygotowywana jest dwudniowa konferencja dla członków reprezentacji powiatowych w ramach projektu „W stronę porozumienia” finansowanego przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Od kilku miesięcy przedstawiciele Rady opracowują dokument pod nazwą „Zasady współpracy samorządu wojewódzkiego z organizacjami pozarządowymi”. Jest to dokument kompleksowo opisujący praktykę współpracy opartą na strategii rozwoju województwa i innych dokumentach regionalnych.

Jako osoba biorąca udział w wielu opisywanych wydarzeniach mam sporą satysfakcję, że proces federalizacji i tworzenia reprezentacji jest tak zaawansowany. Dostrzegam też wiele trudności w pracy reprezentacji i wiem, że trzeba jeszcze mnóstwa wysiłków, aby właściwie spełniała swoją ważną rolę – gromadzenia setek rozproszonych organizacji i przeobrażania w ważnego partnera społecznego, będącego realnym filarem społeczeństwa obywatelskiego. Ale jestem optymistą. To ma przyszłość.

Z dokumentami dotyczącymi działania Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego można zapoznać się na stronie www.wim.ngo.pl.